

2025

Rapportage en advies voormalige Duitstalige Kloosterschool te Sittard

Joan van den Hurk

26-10-2025

Inhoudsopgave:

0. Inhoud:	1
0. Colofon	1
1. Inleiding tot advies:	1
2. Redengevende omschrijving - geschiedenis	2
3. Bestaande toestand, gevelaanzichten	3
4. Aangetroffen schades	6
5. Algemene toelichting inspectie – opname	15
6. Conclusie en advies	15
7. Meerjarenonderhoudsplan	16

Bijlage

- Inspectierapport LB0933C Monumentenwacht Limburg, d.d. 15-01-2024;

Verantwoording overige afbeeldingen

Nummer 2 en 6	HVNA Architecten
Nummer 3 en 4	Topotijdreis
Nummer 5	Postcards from NL

Locatie:

Leyenbroekerweg 105A te Sittard

Monumentnummer:

RM521606

Versie:

24.089.PP.260406.01

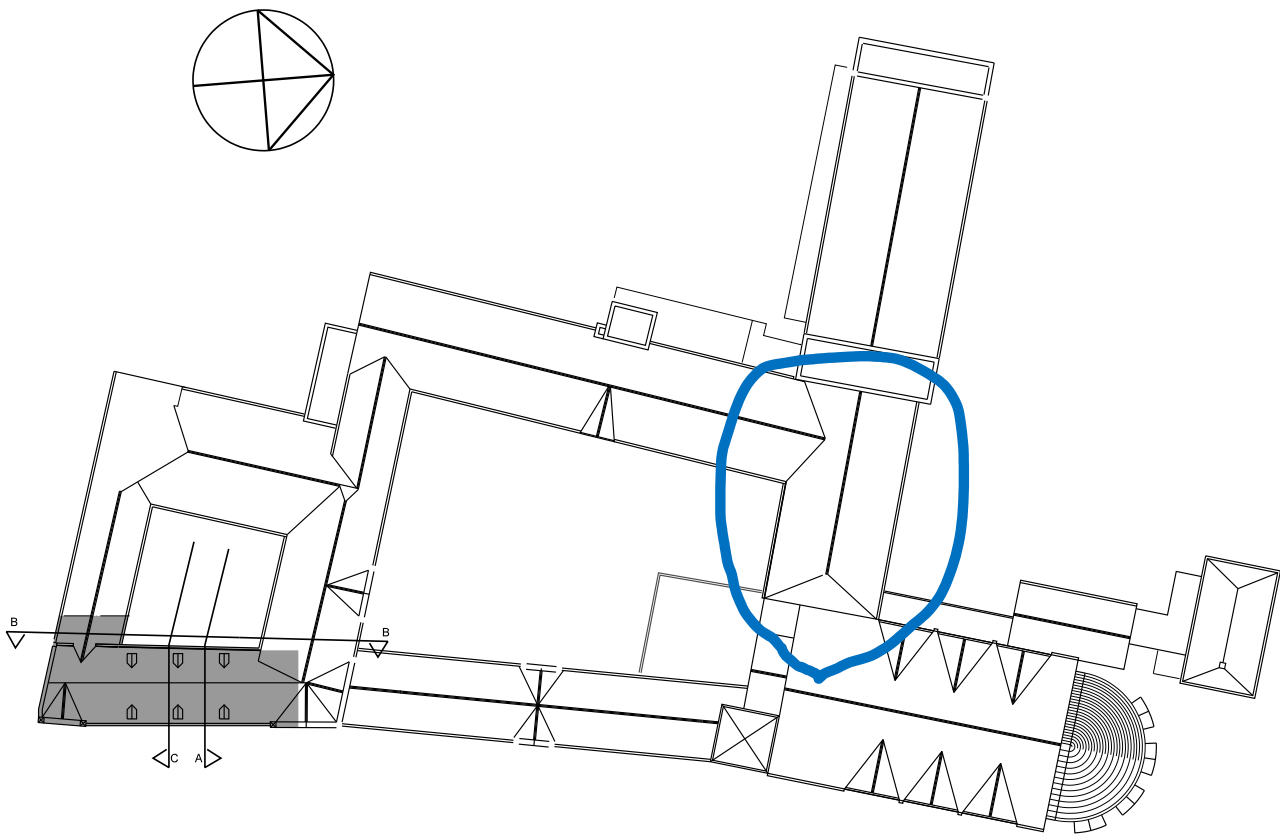
Auteur:

Joan van den Hurk Bouwkundig Advies & Restauratie
Koolwijksestraat 2
5373 KB Koolwijk
0640278128
info@joanvandenhurk.nl
www.joanvandenhurk.nl

Alle auteursrechten blijven te allen tijde eigendom van de auteur
Foto voorblad: de noordgevel van de voormalige Duitstalige Kloosterschool
Indien niet anders vermeld zijn alle afbeeldingen en foto's van de auteur

1. Inleiding

Aan de Leyenbroekerweg te Sittard staat het voormalige klooster van de Missionarissen van het Heilig Hart, bestaande uit zes aaneengesloten bouwdelen uit de periode 1889-1928. Het kloostercomplex is van oorsprong een Frans Kulturkampf-klooster van de in 1878 door Joannes Dehon opgerichte Congregatie van het Heilig Hart. In 1897 werd het noviciaat/juvenaat omgevormd tot een Duitstalige school voor Duitse leerlingen.

Afb. 02: overzicht van het kloostercomplex met blauw omlijnd de Duitstalige kloosterschool (HVNA Architecten)

Gevraagd is de voormalige Duitstalige kloosterschool te inspecteren en rapporteren en een meerjarenonderhoudsplan op te stellen.
Op 9 januari 2025 is de kloosterschool geïnspecteerd, het sneeuwde toen onverwacht hevig. Daarom is op 3 juni 2025 de kloosterschool nogmaals geïnspecteerd, onderstaand de rapportage hiervan.

2. Redengevende omschrijving - geschiedenis

De redengevende omschrijving in het Monumentenregister van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed onder nummer 521606 luidt:

‘Voormalige Duitstalige kloosterschool, 1900, in traditionele stijl. Onderdeel en als zodanig de tweede uitbreiding van het klooster van de Missionarissen van het H.Hart te Leijenbroek. Deze schoolvleugel werd dwars tegen de noordelijke kopgevel van de kloostervleugel uit 1896 gebouwd, in oostelijke richting naar de Leijenbroekerweg.

Kloosterschool met souterrainverdieping, drie bouwlagen en zolderverdieping op een rechthoekige plattegrond. Het geheel wordt gedekt door een samengesteld zadel- en schilddak met zwarte muldenpannen. Bakgoten. Dakvensters en een schoorsteen met profielrand op het zuidelijke dakvlak, een schoorsteen boven de gevelhoek op het noordelijke dakvlak. De kloosterschool is opgetrokken in baksteen, gemetseld in kruisverband, met gesneden voegen. Lichtrode profielbakstenen. Hardsteen, pleisterwerk.

De regelmatig ingedeelde zuidgevel telt vijf vensterassen over drie lagen. De gevel heeft een geprofileerde plint met rode bakstenen profiellijst en wordt horizontaal geleed door doorlopende hardstenen dorpellijsten. In de eerste en tweede bouwlaag zijn rechthoekige houten kruiskozijnen in spitsbooglijsten geplaatst, met siermetselwerk in de vulstukken. In de eerste as van de eerste laag bevindt zich een entreepartij, waarin de oorspronkelijke deur is vervangen door een rechthoekige houten deur van kleiner formaat. Boven deze deur een nieuwe strek. De oorspronkelijke spitsboogvormige bovenlichtlijst met hardstenen deurlatei, rechthoekig verticaal ingedeeld houten bovenlicht en siermetselwerk in het vulstuk is intact gebleven.

De derde bouwlaag is voorzien van rechthoekige verticaal ingedeelde houten vensters met horizontaal ingedeelde glaspanelen, in een segmentbooglijst met gepleisterde vulstukken. Vernieuwde strekbogen. Kroonlijst met muizetanddecoraties.

De westgevel en de oostgevel worden aan het oog onttrokken door de respectievelijk in 1913 aangebouwde 'Kaiserbau' en de kloosterkerk uit 1928.

De noordgevel is asymmetrisch ingedeeld. In de ten dele geprofileerde plint met rode profiellijst vijf in vorm variërende segmentboogvormige houten souterrainvensters, ten dele voorzien van traliwerk. De door hardstenen dorpellijsten horizontaal geaccentueerde gevelindeling wordt doorbroken door twee boven elkaar geplaatste reeksen met drie gekoppelde, horizontaal ingedeelde stalen spitsboogvensters met gekleurd glas. In de benedenreeks zijn de vensters ten dele dichtgemetseld. In de overige vensterassen - twee ten westen en vier ten oosten van het trappenhuis - zijn in de eerste en de tweede bouwlaag rechthoekige houten kruiskozijnen met horizontaal ingedeeld glaspaneel geplaatst. Deze vensters liggen enigszins verdiept in een spitsboogvormige lijst met rollagen en vlechtingen in de vulstukken. In de derde laag rechthoekige, verticaal ingedeeld houten vensters met een horizontaal ingedeeld glaspaneel. Deze vensters hebben een segmentboogvormige lijst met gepleisterd vulstuk. De eerste vensteras aan de oostzijde wordt in de eerste laag aan het oog onttrokken door de verbindingsgang tussen de Duitstalige school en de sacristie van de kloosterkerk. Het interieur van de kloosterschool, vrijwel geheel bestaand uit klaslokalen, is aangepast.’

Zoals op afbeelding 03 te zien is, was het klooster vroeger buiten de bebouwde kom gelegen, vlakbij het -dan nog- gehucht Leyenbroek. In 1910 (afbeelding 03) was nog niet het gehele klooster opgetekend, pas op de topografische kaart van 1925 (afbeelding 04) is het gehele complex, muv de kloosterkerk, langs de Leyenbroekerweg te zien. Op afbeelding 05, is de het kloostercomplex vanuit het noordoosten gefotografeerd en is de Duitstalige kloosterschool in haar oorspronkelijke vorm zichtbaar. Op het noordelijk dakschild een drietal dakkapellen, en nog enkele schoorstenen (waarvan nu allen de linker twee nog resteren). In de verder blinde oostgevel één gevelopening zichtbaar, vermoedelijk aan het einde van de gang tussen de (les-)lokalen, achter de kloostermuur lijkt recht onder deze opening ook een gevelopening zichtbaar. De kozijnen lijken in een donkere kleur geverfd, gezien het afsteken ten opzichte van de natuursteen gevellijsten.

Afb. 03: op de eerste (opTopotijdreis) beschikbare kadastrale kaart waar het klooster op afgebeld is, uit 1910, is de Duitstalige kloosterschool uit 1900 nog niet ingetekend (Topotijdreis)

Afb. 04: in 1925 is het gehele dan bestaande klooster opgetekend (Topotijdreis)

Afb. 05: het kloostercomplex vanuit het noordoosten, langs de Leyenbroekerweg (Postcards from NL))

GEVEL 12 DOORSNEDE 1 EN 7

Afb. 06: noordgevel kerk en kloostervleugel langs de Leyenbroekerweg met doorsnede van de Duitstalige kloosterschool; het souterrain, de begane grond met twee verdiepingen en de zolderverdieping met kapconstructie (HVNA Architecten)

3. Bestaande toestand, gevelaanzichten

Afb. 07: noordgevel van de Duitstalige kloosterschool; de uitspringende hogere gevel hoort niet bij het monument

Afb. 08: zuidgevel van de Duitstalige kloosterschool met aan de rechterzijde een verbindingsgang over twee bouwlagen met de kloostervleugel langs de Leyenbroekerweg

Afb. 09: het oostelijke dakschild met gevel boven de aanbouwen naar kerk en kloostervleugel

Afb. 10: zolderverdieping met deels afgetimmerde kapconstructie

Afb. 12, lokalen aan de zuidgevel

Afb. 11: trappenhuis

Afb. 13, interieur van een lokaal

4. Aangetroffen schades

Het casco van de Duitstalige kloosterschool is overwegend in goede staat. Er zijn voornamelijk verouderingsgebreken en een aantal uitvoeringsgebreken aangetroffen.

Omwille van de leesbaarheid is gekozen om alle gebreken inzichtelijk te maken middels tijdens de inspectie gemaakt beeldmateriaal en dit volgens de stabu-bestekparagrafen te rubriceren. Op deze wijze is het beeldmateriaal eenvoudig naast de begroting van de instandhoudingskosten te leggen, deze volgt immers dezelfde besteksparagrafen. Er wordt met deze keuze geen onderscheid gemaakt tussen gangbare gebreken en gebreken als gevolg van foutieve uitvoeringskeuzes.

Schadebeelden metselwerk - stabu §22

Afb. §22.01, algaanslag, uitgesleten voegwerk en beschadigde bakstenen

Afb. §22.02, uitgesleten voegwerk en foutief hersteld voegwerk en door roestend ijzer beschadigde bakstenen

Afb. §22.03, algaanslag, uitgespoeld en met -foutief aangebrachte-kit 'hersteld' voegwerk

Afb. §22.04, algaanslag, uitgespoeld en foutief hersteld voegwerk

Afb. §22.05, algaanslag, uitgespoeld en foutief hersteld voegwerk en beschadigd metselwerk

Afb. §22.07, algaanslag op afzaatstenen van de nissen

Afb. §22.06, uitgevallen voegwerk, mogelijk losgescheurde boog met bovenliggend metselwerk

Afb. §22.08, algaanslag en volledig uitgespoeld voegwerk uit raamdorpelstenen

Afb. §22.09, door lekkage vervuild metselwerk

Afb. §22.10, foutief hersteld en uitgesleten voegwerk

Afb. §22.11, slordige reparaties beschadigd metsel- en voegwerk en uitgesleten voegwerk en beschadigd metselwerk

Afb. §22.12, vervuild metselwerk en versleten voegwerk

Afb. §22.17, graffiti op plintzone

Afb. §22.18, graffiti op jaartal-steen

Afb. §22.13, foutief hersteld metselwerk, linksboven boog en en onder waterslag

Afb. §22.14, foutief hersteld metsel- en voegwerk en versleten en uitgevallen voegwerk

Afb. §22.19, door lekkage vervuild metselwerk, foutief hersteld voegwerk, pvc hwa, slecht lood-, pleister- en gebarsten schilderwerk

Afb. §22.20, uitgesleten en uitgevallen voegwerk

Afb. §22.15, in onbruik geraakt (en niet aan regelgeving voldoende)

Afb. §22.16, graffiti op plintzone

Afb. §22.21, uitgesleten en uitgevallen voegwerk, pvc hwa

Afb. §22.22, gebroken vensterbanktegel

Schadebeelden timmerwerk - stabu §24

Afb. §24.01, overzicht kapconstructie in trappenhuis

Afb. §24.02, versteviging/vervanging van onder eind spantbeen

Afb. §24.03, behandeling tegen houtinsecten in 2024 (garantie 5jr)

Afb. §24.04, oude (??) lekkagesporen op zoldervloer

Schadebeelden kozijnen, ramen en deuren - stabu §30

Afb. §30.01, slecht sluitende draairamen

Afb. §30.02, slecht sluitend draairaam (krom getrokken?), slecht schilderwerk

Schadebeelden leien dakbedekking - stabu §33

Afb. §33.01, uitgezakte, kapotte en foutief vervangen dakpannen vorsten, uitgevallen en foutief herstelde mortel

Afb. §33.02, verzakkende, scheefliggende dakpannen

Afb. §33.03, kapotte schoorsteenpotten, uitzakkende dakpannen en bijzonder lood op onderste kepervorst

Afb. §33.05, beschadigd metselwerk, uitgevallen voegwerk en opgewaaid, slecht en/of weggevalen loodwerk

Afb. §33.04, verzakkende, scheefliggende dakpannen

Afb. §33.06, verzakte dakpannen, losgescheurde mortel

Afb. §33.07, verzakkende dakpannen, losgescheurde mortel

Schadebeelden beglazing - stabu §34

Afb. §34.01, losscheurende stopverf

Afb. §34.02, losscheurende stopverf

Afb. §35.05, gebroken raamdorpel en vensterbanktegels

Afb. §35.06, gebroken, kapotte raamdorpel

Schadebeelden natuursteen - stabu §35

Afb. §35.01, algaanslag op en mosgroei tussen afzaatdorpels

Afb. §35.02, mosgroei tussen afzaatdorpels, pvc hwa

Afb. §35.07, gescheurde, ontzette raamdorpel

Afb. §35.08, gescheurde raamdorpel

Afb. §35.03, gescheurde/gebroken raamdorpels

Afb. §35.04, lekkende neerslag onder gescheurde/gebroken raamdorpel

Afb. §35.09, gescheurde, ontzette raamdorpel

Afb. §35.10, gescheurde, ontzette raamdorpel

Schadebeelden pleisterwerk - stabu §40

Afb. §40.01, gescheurd pleisterwerk trappenhuis

Afb. §40.02, gescheurd en aftekenend (doorbloedend?) pleisterwerk

Afb. §40.07, losgescheurd pleisterwerk boven vensteropening

Afb. §40.08 gescheurd plafondpleisterwerk

Schadebeelden aftimmerwerk - stabu §45

Afb. §40.03, gescheurd en (deels) slordig hersteld pleisterwerk

Afb. §40.04, gescheurd en (deels) slordig hersteld pleisterwerk

Afb. §40.05, losgescheurd/-zittend pleisterwerk

Afb. §40.06, afgevalen pleisterwerk

Afb. §45.01, beschadigde originele vensterbank met board camouflageplaatje

Afb. §45.02, afgefallen betimmering houten latei

Afb. §45.03, gescheurde en afgefallen betimmering latei

Afb. §46.05, versleten, lekkend, schilderwerk op raamdorpel

Afb. §46.06, versleten, lekkend, schilderwerk op raamdorpel

Schadebeelden schilderwerk - stabu §46

Afb. §46.01, overzicht gevelkozijnen

Afb. §46.02, slecht schilderwerk onderzijde raamdorpels, gebarsten verf

Afb. §46.07, gebarsten schilderwerk op kozijnstijl en -dorpel

Afb. §46.08, gebarsten schilderwerk op kozijndorpel

Afb. §46.03, binnenzijde draairaamkozijn

Afb. §46.04, losgebarsten en -gescheurd schilderwerk

Afb. §46.09, gebarsten schilderwerk op raamstijlen en -roeden

Afb. §46.10, gebarsten schilderwerk op bovenraam

Afb. §46.11, ernstig gebarsten schilderwerk op raam- en kozijn-dorpel

Afb. §46.12, gebarsten schilderwerk op kozijnstijl, slordig bewerkte raamstijl

Afb. §46.17, door traliewerk en keldertrap voor schilderwerk lastig bereikbare raamkozijnen

Afb. §46.18, gebarsten schilderwerk op gootlijst

Afb. §46.13, gebarsten schilderwerk op raamstijlen en -roede

Afb. §46.14, gebarsten schilderwerk op kozijnen en ramen

Afb. §46.19, beschadigd, gebarsten sauswerk

Afb. §46.19, beschadigd, gebarsten sauswerk

Afb. §46.15, gebarsten schilderwerk op bovenraamdorpel

Afb. §46.16, gebarsten schilderwerk op bovenraamdorpel

Afb. §46.21, gebarsten sauswerk

Afb. \$46.22, aangetast, afbladderend schilderwerk trapkoekoek

Afb. \$46.23, doorslaand vocht buitenwand trapkoekoek

Afb. \$46.24, doorslaand vocht troggewelf, bladderend sauswerk

Afb. \$46.25, doorslaand vocht kelderwand, roestende liggers

Afb. \$46.26, afbladderend sauswerk

Afb. \$46.27, roestende ligger

Schadebeelden goten en hemelwaterafvoeren - stabu \$50

Afb. \$50.01, pvc hemelwaterafvoeren met lekkagesporen (verstopping?) boven gietijzeren ondereind

Afb. \$50.02, beschadigde, gedeukte dakgoot en gootlijst

Schadebeelden diverse installatie stabu \$54 - \$60 - \$70

Afb. \$54.01, brandslanghaspels

Afb. \$54.02, verlopen, niet uitgevoerde keuring en onderhoudsbeurt

Afb. \$60.01, actieve lekkage onder dakdoorvoer

Afb. \$70.01, verouderde verdeelkasten E-installatie

5. Algemene toelichting inspectie - opname

Algemeen

De bouwtechnische inspectie was een visueel, niet destructief, onderzoek op locatie. Dit betekent dat alleen die onderdelen zijn geïnspecteerd en beoordeeld voor zover deze zichtbaar en (veilig) bereikbaar waren op het moment van onderzoek. Onderdelen welke schuilgingen achter betimmeringen, afwerkingen, bekledingen, inventaris, begroeiing, stilstaand water (daken, goten), e.d. of in afgesloten ruimtes zijn niet geïnspecteerd en vallen buiten de strekking van deze rapportage. De inspectie is een momentopname waarbij weersgesteldheid, inventaris, bereikbaarheid en toegankelijkheid de volledigheid van de inspectie hebben beïnvloed. In dit geval gunstig, aangezien bijvoorbeeld door de regen op vrijdag afschot in goten eenvoudig gecontroleerd kon worden. In die situaties waarin de feitelijke conditie van een onderdeel niet kan worden vastgesteld is aanvullend specialistisch onderzoek vereist.

Houtvernielers

Onder houtvernielers worden gerekend: houtborende insecten zoals houtworm, boktor en bruinrot, rot, schimmels en zwammen. Als gevolg van afwerkingen, huisraad en vervuiling (stof) is aantasting niet altijd waar te nemen. In principe moet ervan worden uitgegaan dat, bij aanwezigheid van houtvernielers in een onderdeel, altijd een complete nadere (destructieve, middels boren) inspectie plaats dient te vinden. Er zijn in het Huis Van Vessem geen sporen van activiteit aangetroffen, maar niet alle ruimtes konden worden geïnspecteerd doordat een aantal was afgesloten en er een aantal verlaagde plafonds.

Algemeen

Terreinafscheidingen, verhardingen, tuininrichting, zonweringen, rolluiken, bliksembeveiligingsinstallaties, hydrofoorinstallaties, beregeningsinstallaties, zwembad (-installaties), bronneringssysteem, rioolbemaling, alarminstallaties, temperatuurregelingen, alternatieve energiebronnen, rook- en stookkanalen evenals keukenapparatuur vallen buiten de strekking van inspectie en rapportage. Gespecialiseerde bedrijven kunnen de kwaliteitseis van betreffende onderdelen beoordelen.

6. Conclusie en advies

In hoofdstuk 5 'Aangetroffen schades' zijn de aangetroffen schades uitgebreid gevisualiseerd. Op basis daarvan luidt de conclusie dat de Duitstalige kloosterschool in redelijk tot goede conditie is, maar dat het onderhoud op korte termijn aandacht behoeft.

Om de Duitstalige kloosterschool op de juiste wijze aan de toekomst door te kunnen geven is het advies als volgt:

- Nagaan of er reeds een bouwhistorisch onderzoek met waardenstelling verricht is, indien niet dan;
 - Het verrichten van bouwhistorisch onderzoek met waardenstelling;
- Het uitvoeren van kleurhistorisch onderzoek naar de oorspronkelijke kleuren en opstellen van een daarop gebaseerd verfplan;
- Het opstellen van een restauratievisie waarin resultaten van een bouwhistorisch onderzoek uitgangspunten kunnen bieden;
- Het opstellen van een herbestemmingsvisie waarbij duurzaam gebruik een uitgangspunt kan zijn;
- Het uitvoeren van -min of meer- urgent gangbaar onderhoud, te weten:
 - Reinigen en herstellen van het gevelwerk, zowel baksteen als natuursteen;
 - Herstellen van gebreken aan kozijnen, zowel het houtwerk (sluiting) als beglazing (stopverf);
 - Nalopen en herstellen van de dakbedekkingen in keramische dakpannen en de schoorstenen;
 - Uitvoeren van een grondige, op het kleurhistorisch onderzoek gebaseerde, schilderbeurt;
 - Tijdsbestek: binnen 2 tot max 4 jaar.
- Het opstellen en inplannen van regulier instandhoudingsonderhoud, te weten:
 - Schilderwerk;
 - Tijdsbestek: ten hoogste eens per 6 jaar.

In zijn algemeenheid geldt bij instandhouding de volgende hiërarchie, ook wel restauratieladder genoemd:

1. Conserveren/onderhoud
2. Repareren
3. Vernieuwen
 - a. Kopiëren
 - b. Imiteren
 - c. Verbeteren

Volgens deze hiërarchie gaan conserveren/onderhoud en repareren boven vernieuwen. Het bestaande materiaal is immers drager van de historische waarde van het erfgoed. Alleen indien onderhoud of reparatie niet voldoende is om deze waarde te behouden, kan overgegaan worden tot het vernieuwen van materialen of onderdelen, waarbij vervolgens kopiëren prevaleert boven imiteren en imiteren boven verbeteren.

Ik ben u bij een eventueel vervolgtraject graag van dienst.

Koolwijk, 6 april 2026

Joan van den Hurk Bouwkundig Advies & Restauratie

Joan van den Hurk

